DELEGATURA
UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia. 28.09.2006r.

RKT- 411-47/06/MF

DECYZJA Nr RKT-68/2006

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080; Dz.U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119) oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu w dniu 11.07.2006r. przeciwko Gminie Bielsko – Biała Pl. Ratuszowy 1 43-300 Bielsko-Biała
– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za ograniczającą konkurencję** i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 w/w ustawy praktykę polegającą na nadużywaniu przez Gminę Bielsko – Biała pozycji dominującej na rynku udostępniania przystanków autobusowych znajdujących się na terenie tej gminy poprzez stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji w ten sposób, że Gmina pobiera opłaty w zróżnicowanej wysokości z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przystanków od poszczególnych przewoźników **i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**
II. Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Gminę Bielsko - Biała **karę pieniężną** w wysokości 100 000 PLN (słownie złotych: sto tysięcy), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.
III. Na podstawie art. 72 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 75 tej ustawy postanawia się obciążyć Gminę Bielsko - Biała kosztami niniejszego postępowania antymonopolowego i zobowiązać w/w przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 41 PLN (słownie złotych: czterdzieści jeden).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej również Organem Antymonopolowym) przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w działaniach Gminy Bielsko- Biała polegających na pobieraniu opłat z tytułu korzystania z przystanków nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy.

Podstawą do wszczęcia w/w postępowania wyjaśniającego było otrzymanie przez Organ Antymonopolowy pisma jednego z przedsiębiorców w sprawie działalności Gminy Bielsko - Biała - Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Bielsku – Białej. Z otrzymanego pisma wynika, że skarżący kwestionuje zasadność pobierania opłat za korzystanie z przystanków w wysokości 100 PLN netto miesięcznie za jeden przystanek oraz zobowiązanie do przedstawienia rozkładów jazdy przed podpisaniem umowy regulującej korzystanie z przystanków.

Ponieważ jak ustalono w toku postępowania wyjaśniającego Gmina od poszczególnych przewoźników pobiera opłaty w zróżnicowanej wysokości z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przystanków komunikacyjnych, w dniu 11.07.2006r. Postanowieniem Nr 1 zostało wszczęte z urzędu postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem nadużywania przez Gminę Bielsko – Biała pozycji dominującej na rynku udostępniania przystanków autobusowych znajdujących się na terenie tej gminy poprzez stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji w ten sposób, że Gmina pobiera opłaty w zróżnicowanej wysokości z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przystanków od poszczególnych przewoźników, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwana dalej również ustawą antymonopolową - karta nr 1).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Gmina stwierdziła, że postawiony jej zarzut jest bezpodstawny i merytorycznie nieuzasadniony (karty nr 90-91). Gmina realizując zadania własne, obejmujące sprawy lokalnego transportu zbiorowego przekazała administrowanie przystankami na terenie Bielska – Białej Miejskiemu Zakładowi Komunikacyjnemu (zwanemu dalej MZK), który m.in. zawiera umowy na partycypację w kosztach utrzymania przystanków z poszczególnymi przewoźnikami. Zawierane z przewoźnikami umowy poprzedzane są negocjacjami i ustalone pomiędzy stronami opłaty są wiążące. Kształtują się one na poziomie od 30 do 100 PLN miesięcznie za 1 przystanek. Wysokość opłat ustala się przyjmując zasadę, że im z większej ilości przystanków będzie korzystał przewoźnik, tym uzyska wyższy rabat. Ten system jest zgodny z polityką Gminy, która zakłada możliwie jak najlepsze zaspokojenie potrzeb komunikacyjnych pasażerów i ma skłonić przewoźników do obsługi jak największej ilości przystanków, także w tych rejonach miasta, gdzie ruch jest stosunkowo niewielki. Pobierane opłaty stanowią jedyne obciążenie przewoźników za korzystanie z przystanków i obejmują koszty utrzymania przystanków w czystości, usuwanie śniegu, lodu, odpadów komunalnych itp. Przewoźnicy którzy zwracali się o umożliwienie korzystania z przystanków otrzymywali zgodę z równoczesną propozycją zawarcia umowy na partycypację w kosztach utrzymania przystanków w czystości. Zawarcie takich umów akceptowali i po przeprowadzeniu negocjacji co do ponoszonych opłat umowy podpisali bez zastrzeżeń.
Ponadto w piśmie z dnia 18.08.2006r. Gmina stwierdziła, że *„z prowadzonych przez Dyrektora Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego i upoważnionych przez niego pracowników rozmów poprzedzających zawarcie umów z przewoźnikami nie były sporządzane notatki służbowe ani protokoły. Gmina Bielsko – Biała nie dysponuje zatem pisemnymi dowodami na taką okoliczność”* (karta nr 107)

W oparciu o zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy Organ Antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny.

Jak ustalono w toku postępowania administracyjnego Gmina jest jedynym właścicielem przystanków miejskiej komunikacji autobusowej na terenie Bielska - Białej. Zgodnie z art. 19 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2004r. Nr 204, poz. 2086 z późn. zm.) organ administracji rządowej lub jednostki samorządu

terytorialnego, do właściwości którego należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg, jest zarządcą drogi. W granicach miast na prawach powiatu zarządcą wszystkich dróg publicznych, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych jest prezydent miasta. Korzystając z w/w uprawnień wyłącznie Gmina jest uprawniona do tworzenia przystanków komunikacji miejskiej na swoim terenie, a także do wyrażania zgody na korzystanie z przystanków przez inne podmioty. Zgodnie z art. 4 pkt 8a ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym (tekst jedn. Dz. U. 2004r. Nr 204, poz. 2088 z późn. zm.) pojęcie przystanku oznacza miejsce przeznaczone do wsiadania lub wysiadania pasażerów na danej linii komunikacyjnej, oznaczone w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz. U. z 2005r. Nr 1088, poz. 908 z późn. zm.), z informacją o rozkładzie jazdy, z uwzględnieniem godzin odjazdów środków transportowych przewoźnika drogowego uprawnionego do korzystania z tego miejsca. Gmina jest właścicielem 360 przystanków komunikacyjnych na swoim terenie.
Z informacji przedstawionych przez Gminę wynika, że na terenie Bielska – Białej dysponentem przystanków komunikacji miejskiej jest Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej. MZK powstał z przekształcenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Bielsku-Białej w Zakład Budżetowy w dniu 01.07.1991r. (karta nr 109). MZK nie posiada osobowości prawnej – działa na podstawie Statutu zatwierdzonego przez Zarząd Miasta w Bielsku-Białej w dniu 31.06.1991r. (karty nr 110-115).

Wysokość opłat jednostkowych wnoszonych przez przewoźników ustalono w zależności od ilości kontraktowanych przystanków – im większa ilość tym niższa opłata (karty nr 12 i 91).
- do 30 przystanków – 100 PLN netto/ przystanek na miesiąc.
- od 31 do 100 przystanków – 100 PLN netto/ przystanek na miesiąc + rabat w wysokości 1 PLN/przystanek.
- powyżej 100 przystanków – 30 PLN netto/przystanek na miesiąc.
Gmina nie przedstawiła kalkulacji kosztów pobierania przedmiotowych opłat w w/w wysokości.

Gmina zawarła umowy z 12 przedsiębiorcami w oparciu o które są oni uprawnieni aktualnie do korzystania z następującej ilości przystanków stanowiących własność Gminy (karty nr 16-69, 78-83).

L.p.	Nazwa przedsiębiorcy	Ilość przystanków	Łączna wysokość opłat miesięcznie netto w PLN
1	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bielsku – Białej S.A. z siedzibą w Bielsku – Białej	101	3 030
2	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej i Spedycji Oświęcim S.A. z siedzibą w Oświęcimiu	7	700
3	„Tramp" Sp. z o.o. z siedzibą w Czechowicach – Dziedzicach	30	3 000
4	Przedsiębiorstwo Trans – Sped Bus – Trans Marian C. w Tychach	22	2 200
5	Andrzej J. Usługi Transportowo – Osobowe w Rabce – Zdroju	5	500
6	Krzysztof J. Bus – Transport Prywatny w Rabce - Zdroju	4	400
7	Stanisław Ż. – Usługi Transportowe w Szczyrku	5	500
8	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wadowicach S.A. z siedzibą w Wadowicach	6	600
9	Przedsiębiorstwo Spedycyjno – Transportowe „Trasgór" Sp. z o.o. z siedzibą w Kaczycach	3	300
10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w	2	200

	Dzierżoniowie S.A. z siedzibą w Dzierżoniowie		
11	„Beskidus" Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Suchej Beskidzkiej Sp. z o.o. z siedzibą w Suchej Beskidzkiej	2	200
12	Andrzej B. z Skomielnej Białej	8	800

Wysokość opłat uiszczanych przez przewoźników za korzystanie z przystanków stanowiących własność Gminy wyniosła w 2005r. – 158 066 PLN, a w styczniu 2006r. – 12 372 PLN.

Wysokość kosztów poniesionych przez Gminę w związku z utrzymaniem przystanków stanowiących jej własność wyniosła w 2005r. – 435 577 PLN, w tym: utrzymanie przystanków w czystości – 221 064 PLN, usuwanie śniegu i lodu, posypywanie – 146 328 PLN, naprawy, konserwacje, remonty wiat – 53 868 PLN, wymiany wiat przystankowych – 14 317 PLN.
W styczniu 2006r. wysokość w/w kosztów wyniosła – 66 301 PLN, w tym: utrzymanie przystanków w czystości – 8 696 PLN, usuwanie śniegu i lodu, posypywanie – 57 605 PLN, naprawy, konserwacje, remonty wiat – 0 PLN, wymiany wiat przystankowych – 0 PLN.

Z informacji przekazanych przez Gminę wynika, że uzyskiwane wpływy z opłat uiszczanych przez przewoźników tylko w części pokrywają ponoszone koszty związane z utrzymaniem przystanków. Źródłem pokrycia powstałej różnicy jest budżet Gminy.

W toku przeprowadzonego postępowania antymonopolowego Gmina przedstawiła Roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2005r., z którego wynika, że w roku 2005 suma dochodów wykonanych Gminy wyniosła 460 548 103 PLN (karty nr 92-103).

W oparciu o zgromadzony w postępowaniu materiał dowodowy Organ Antymonopolowy zważył co następuje.

Dla uznania, że sprawa ma charakter antymonopolowy niezbędne jest ustalenie czy w okolicznościach sprawy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. W świetle art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju konkurencji, ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Pozwala to przyjąć, że ma ona charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego. Znajduje więc zastosowanie tylko wówczas, gdy zagrożony lub naruszony zostaje interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego.
Pojęcie interesu publicznego nie zostało zdefiniowane w ustawie, niemniej było ono wielokrotnie przedmiotem interpretacji Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Sądu Najwyższego. Zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyrażonym w wyroku z dnia 12.06.2002r. (sygn. akt XVII Ama 47/01), pojęcie interesu publicznego nie jest pojęciem o charakterze jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany, a Organ Antymonopolowy w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji winien być rzecznikiem tego interesu. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, odnoszący się do ogółu, a nie do jednostki czy też określonej grupy. Podstawą do zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów winno być uprzednie udowodnienie przez Prezesa Urzędu, czy nastąpiło rzeczywiste naruszenie wskazanego przepisami ustawy interesu publicznego. W ten sam sposób Sąd wypowiedział się w wyrokach z dnia: 25.06.2001r. sygn. akt XVII Ama 84/00, 28.05.2001r. sygn. akt XVII Ama 82/00, 27.06.2001r. sygn. akt XVII Ama 92/00, 12.11.2001r. sygn. akt XVII Ama 105/00 oraz 04.07.2001r. sygn. akt XVII Ama 108/00.

Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001r. sygn. akt I CKN 1217/98 stwierdził, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ma charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego, ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji i nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych. Z kolei, w uzasadnieniu wyroku z dnia 26.02.2004r. sygn. akt III SK 2/04 Sąd Najwyższy stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia interesu zbiorowego *„jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywoływać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”*.
W świetle powyższego orzecznictwa, Organ Antymonopolowy może wszcząć i prowadzić postępowanie antymonopolowe wyłącznie wówczas, gdy zachodzi podejrzenie, iż nastąpiło naruszenie interesu publicznego, a zatem, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty został szerszy krąg uczestników rynku lub też wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku.

Ustawa zatem w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Wymienione w art. 1 cele ustawy zostały określone jako równorzędne co sprawia, że praktyki ograniczające konkurencję obejmują nie tylko te, które godzą w konkurencję, ale również te, które – podejmowane przez przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą – nie godząc wprost w konkurencję, naruszają interesy innych uczestników rynku. Praktyki ograniczające konkurencję można zatem podzielić na praktyki antykonkurencyjne, wywierające bezpośredni wpływ na stan lub rozwój konkurencji i interesy konkurencyjne innych przedsiębiorców, oraz praktyki eksploatacyjne, których efektem lub celem jest naruszenie przede wszystkim innych niż konkurencyjne interesów innych uczestników rynku.

W rozpatrywanej sprawie skutkami praktyki ograniczającej konkurencję dotknięci zostali przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą polegającą na krajowym transporcie drogowym osób wnoszący opłaty za korzystanie z przystanków komunikacji autobusowej na terenie Bielska - Białej w wysokości wyższej niż jeden z konkurentów, którym jest PKS w Bielsku – Białej S.A. Pobieranie od przewoźników opłat za korzystanie z przystanków w zróżnicowanej wysokości w istotnym stopniu skutkuje zaburzeniem konkurencji na rynku, gdyż stworzone przez Gminę warunki konkurowania nie są jednakowe dla wszystkich przedsiębiorców. Praktyka Gminy godzi również we wszystkich przedsiębiorców, którzy zamierzaliby prowadzić działalność gospodarczą polegającą na zarobkowym przewozie osób z wykorzystaniem przystanków stanowiących jej własność. Tak więc w niniejszej sprawie mamy do czynienia z występowaniem interesu publicznoprawnego.

I. Niniejsze postępowanie wszczęte zostało pod zarzutem nadużywania przez Gminę Bielsko – Biała pozycji dominującej na rynku udostępniania przystanków autobusowych znajdujących się na terenie tej gminy poprzez stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji w ten sposób, że Gmina pobiera opłaty w zróżnicowanej wysokości z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przystanków od poszczególnych przewoźników co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy antymonopolowej nadużywanie pozycji dominującej polega na stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji.

Praktyki ograniczające konkurencję na rynku mogą wiązać się z realizacją zadań przez samorząd terytorialny, w szczególności polegających na zagwarantowaniu społeczności lokalnej dostępu do podstawowych usług bytowych. Gminy wyposażone w znaczny majątek, a zarazem zobowiązane do realizacji tzw. zadań własnych, wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), obejmujących m.in. zapewnienie lokalnego transportu zbiorowego, mają dużą możliwość wpływania swoimi decyzjami na sytuację uczestników tego rynku. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ma zastosowanie do oceny działalności gospodarczej gminy oraz do oceny działalności publicznej gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, o ile działalność ta wywołuje skutki praktyk ograniczających konkurencję, co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie antymonopolowym (por. wyroki Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, poprzednio nazywanego Sądem Antymonopolowym: z dnia 08.09.1999r. sygn. akt XVII Ama 27/99, z dnia 08.11.2000r. sygn. akt XVII Ama 95/99, z dnia 12.12.2001r. sygn. akt XVII Ama 1/01, z dnia 03.12.2003r. sygn. akt XVII Ama 139/02, z dnia 26.11.2003r. sygn. akt XVII Ama 8/03).

W tym miejscu należy również odnieść się do definicji przedsiębiorcy zawartej w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. Art. 4 pkt 1a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów rozszerza zakres podmiotowy ustawy, włączając do kategorii przedsiębiorców także osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, organizujące lub świadczące usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej (art. 4 pkt 1 lit. a w/w ustawy). Stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zadania własne obejmują sprawy m.in. lokalnego transportu zbiorowego (art. 7 ust. 1 pkt 4 tej ustawy). Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, zadania służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych, stanowią zadania użyteczności publicznej. W świetle powyższego zaspokajanie potrzeb w zakresie lokalnego transportu zbiorowego jest zadaniem użyteczności publicznej. Tym samym nie ulega wątpliwości, iż Gmina Bielsko-Biała organizując usługi o charakterze użyteczności publicznej, posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1a w/w ustawy.

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się na określonym rynku właściwym. Stąd też dla poprawnej oceny zachowania Gminy w kontekście zastosowania art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy antymonopolowej konieczne jest zdefiniowanie rynku właściwego w sprawie. Zgodnie z art. 4 pkt 8 w/w ustawy przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji.
Jak ustalono w toku postępowania administracyjnego Gmina jest jedynym właścicielem przystanków komunikacji miejskiej na terenie Bielska – Białej. W granicach miast na prawach powiatu zarządcą wszystkich dróg publicznych, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych jest prezydent miasta. Korzystając z w/w uprawnień wyłącznie Gmina jest uprawniona do tworzenia przystanków komunikacji miejskiej na swoim terenie, a także do wyrażania zgody na korzystanie z przystanków przez inne podmioty.
Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej przez pozycję dominującą rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę należy stwierdzić, że Gmina, jako zarządca wszystkich dróg na swoim obszarze zajmuje dominującą pozycję na rynku udostępniania części pasa drogowego – wydzielonego jako przystanek komunikacyjny - w celu zatrzymywania się na nim pojazdów przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przewozu osób.

Dla bytu powyższej praktyki konieczne jest stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów. W niniejszym postępowaniu podobnymi umowami są umowy, których przedmiotem jest udostępnienie przystanków autobusowej komunikacji miejskiej na terenie Bielska - Białej.
Powyższe uciążliwe lub niejednolite warunki umów muszą skutkować tym, iż stwarzają przedsiębiorcom prowadzącym działalność przewozową zróżnicowane warunki konkurencji. Tym samym występowanie przedmiotowej praktyki ograniczającej konkurencję musi wywoływać ten skutek, iż podmiot (podmioty) nią dotknięty ma stworzone gorsze warunki konkurencji, niż pozostałe podmioty nie dotknięte tą praktyką. W związku z tym byt praktyki z art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy antymonopolowej wymaga udowodnienia, iż istnieją konkurenci na rynku w stosunku do których stosowane są zróżnicowane warunki umów.

Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy antymonopolowej przez konkurentów należy rozumieć przedsiębiorców, którzy wprowadzają lub mogą wprowadzać albo nabywają lub mogą nabywać, w tym samym czasie, towary na rynku właściwym. W niniejszej sprawie konkurentami są wszyscy przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą polegającą na krajowym transporcie drogowym osób korzystający z przystanków miejskiej komunikacji autobusowej na terenie Bielska - Białej.

Zgodnie z art. 22 ust.1 pkt 3 ustawy o transporcie drogowym do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w krajowym transporcie drogowym dołącza się potwierdzenie uzgodnienia zasad korzystania z obiektów dworcowych i przystanków, dokonanego z ich właścicielami lub zarządzającymi. Ponadto zgodnie z art. 22 ust. 1a w/w ustawy uzyskane przez przewoźnika potwierdzenie uzgodnienia zasad korzystania z przystanków nie może powodować nakładania na przewoźników żadnych opłat za korzystanie z tych przystanków.
Art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 236, poz. 2008 z poźn. zm.) stanowi, że uprzątnięcie i pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z przystanków komunikacyjnych oraz z wydzielonych krawężnikiem lub oznakowaniem poziomym torowisk pojazdów szynowych należy do obowiązków przedsiębiorców użytkujących tereny służące komunikacji publicznej.

Analiza w/w przepisów prawa prowadzi do wniosku, że właściciel przystanków jest uprawniony do pobierania od przewoźników korzystających z tych przystanków opłat związanych z utrzymaniem ich w czystości, o ile przewoźnicy samemu nie wykonują tych czynności. Nie może natomiast osiągać żadnych korzyści z tytułu udostępniania przystanków podmiotom trzecim.

Ze zgromadzonego w niniejszym postępowaniu materiału dowodowego wynika, że jeden z przewoźników tj. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bielsku – Białej S.A. w oparciu o umowę z dnia 28.02.2006r. zawartą z Gminą Bielsko – Biała uiszcza zryczałtowaną opłatę miesięczną w wysokości 3 030 PLN netto miesięcznie z tytułu korzystania ze 101 przystanków na terenie Bielska – Białej. Daje to miesięcznie kwotę 30 PLN netto z tytułu korzystania z 1 przystanku. Wcześniejsza umowa łącząca strony z 27.02.2003r. również przewidywała identyczną wysokość opłat.

Pozostali przewoźnicy korzystający z przystanków w Bielsku – Białej są zobowiązani do uiszczania kwoty 100 netto PLN miesięcznie z tytułu korzystania z 1 przystanku. Nominalnie daje to kwoty od 200 PLN do 3000 PLN miesięcznie w zależności od przewoźnika.
Zauważyć należy, że Tramp Sp. z o.o. z siedzibą w Czechowicach – Dziedzicach z tytułu korzystania z 30 przystanków uiszcza opłatę w wysokości 3000 PLN miesięcznie, a PKS w Bielsku Białej S.A. w związku z korzystaniem ze 101 przystanków 3030 PLN miesięcznie.
Wprowadzony przez Gminę Bielsko – Biała system opłat za korzystanie z przystanków powoduje, że jeden z przedsiębiorców tj. PKS w Bielsku – Białej S.A. uiszcza ponad trzykrotnie niższe opłaty niż pozostali przewoźnicy. Tym samym jego koszty działalności są niższe w porównaniu z innym przedsiębiorcami działającymi na rynku przewozu osób. Niższe koszty z kolei powodują, że przedsiębiorca ten może stosować niższe ceny biletów za przewóz, a tym samym posiada przewagę konkurencyjną nad innymi podmiotami.
Gmina w toku postępowania wyjaśniającego nie wskazała jakiegokolwiek racjonalnego kryterium, w oparciu o które podmiot korzystający z więcej niż 100 przystanków winien uiszczać opłaty ponad 3 - krotnie niższe niż przewoźnicy korzystający z mniejszej ilości przystanków. Nie przedstawiła również jakiejkolwiek kalkulacji wysokości przedmiotowych opłat oraz dokumentu, w oparciu o który pobiera w/w opłaty od przewoźników.

W szczególności nie sposób zgodzić się z poglądem Gminy przedstawionym w toku postępowania wyjaśniającego, który miałby uzasadniać przyjętą politykę pobierania opłat z tytułu korzystania z przystanków. Gmina stwierdziła, że *„przystanki autobusowe na terenie miasta różnią się wielkością i wyposażeniem. Generalnie przystanki w obrębie centrum miasta oraz na trasach przelotowych wyposażone są w zatoki przystankowe zdolne pomieścić nawet do kilku autobusów jednocześnie oraz nowoczesne obiekty przystankowe tj. wiaty lub wiaty przystankowe wraz z kioskami usługowo – handlowymi. Ruch pasażerski na nich jest bardzo duży, a więc koszty ich utrzymania wysokie. Z kolei na obrzeżach i terenach osiedlowych większość przystanków ma skromne wyposażenie. Wiaty starego typu lub tylko same słupki przystankowe i wydzielone miejsca do oczekiwania na przyjazd autobusów. Wszyscy przewoźnicy wybierają przystanki w centrum miasta, tj. tam, gdzie jest najwięcej pasażerów. Obrzeża obsługuje, realizując politykę miasta Miejski Zakład Komunikacyjny oraz częściowo PKS w Bielsku – Białej S.A. Stosowany system rabatów ma na celu zachęcić innych przewoźników do obsługi tych rejonów miasta.”*
Jak wskazano wcześniej zgodnie z przepisami ustawy o transporcie drogowym właściciel przystanków nie jest uprawniony do pobierania od przewoźników jakiegokolwiek wynagrodzenia za korzystanie z nich. Może jedynie żądać od nich partycypacji w kosztach utrzymania tych przystanków w czystości, o ile sami przewoźnicy nie wykonują czynności porządkowych. Stąd też, Gmina pobierając opłaty od przewoźników może rekompensować sobie wyłącznie poniesione przez siebie koszty z tytułu utrzymywania przystanków. Różnicowanie opłat za korzystanie z przystanków nie może być elementem polityki Gminy mającej na celu zachęcenie przewoźników do obsługi większej ilości przystanków, szczególnie tych położonych poza centrum miasta i głównymi szlakami komunikacyjnymi.

Analiza materiału dowodowego w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, że faktyczną przyczyną różnicowania opłat przez Gminę nie jest różny koszt utrzymywania przystanków w zależności od ich położenia. Z taką sytuacją mielibyśmy do czynienia wówczas, gdyby Gmina podzieliła przystanki na określone kategorie ze względu na koszty związane z ich utrzymaniem. Wtedy też każdy z przewoźników korzystający z określonej kategorii przystanków uiszczałby opłaty w wysokości przynależnej do tej kategorii. W efekcie wszyscy przewoźnicy uiszczaliby identyczne opłaty, a ich zróżnicowanie wynikałoby wyłącznie z zaliczenia konkretnego przystanku do określonej kategorii.
W niniejszej sprawie powyższa zasada nie znajduje zastosowania. Gmina nie przedstawiła jakiejkolwiek kalkulacji kosztów ustalania opłat, nie wykazała również aby koszty utrzymania w czystości poszczególnych przystanków różniły się pomiędzy sobą. Analiza zasad ustalania

opłat prowadzi do wniosku, że Gmina przyjęła założenie, iż przedsiębiorca korzystający z mniejszej ilości przystanków zawsze korzysta z przystanków o wysokim koszcie ich utrzymania, a korzystający z większej ich ilości również obsługuje przystanki o niskim koszcie utrzymania.
Analiza umów zawartych przez Gminę z przewoźnikami prowadzi do wniosku, że aktualnie PPKS w Bielsku – Białej S.A. korzysta z 33 przystanków z których korzysta również 11 konkurentów wskazanych na str. 3 niniejszej decyzji. Przystanki te są w załącznikach do umów oznaczone następującymi numerami: 2, 12, 21, 22, 33, 48, 49, 72, 91, 92, 117, 134, 156, 157, 186, 226, 247, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 269, 270, 273, 274, 276, 277, 278, 298, 299, 301. PKS w Bielsku – Białej S.A. korzysta również z 68 innych przystanków z których nie korzystają jego konkurenci.
Biorąc pod uwagę, że 11 przewoźników uiszcza opłaty w wysokości 100 PLN/miesiąc netto za korzystanie z 1 przystanku, przychylając się do twierdzeń Gminy należałoby przyjąć, że są to przystanki o najwyższym koszcie utrzymania. Tym samym PKS w Bielsku – Białej S.A. winien uwzględniając zasadę przyjętą przez Gminę uiszczać opłaty w wysokości co najmniej 3300 PLN netto za korzystanie z tych 33 przystanków, a także ponosić koszt utrzymania pozostałych 68 przystanków w wysokości zależnej od kosztu ich utrzymania. Powyższe obrazuje, że stanowisko Gminy odnośnie zasadności pobierania zróżnicowanych opłat nie znajduje uzasadnienia w niniejszej sprawie.
Jeszcze bardziej jest to widoczne na hipotetycznym przykładzie 2 przewoźników. Pierwszy z nich korzysta z 30 przystanków w centrum miasta i 69 na jego obrzeżach, czyli łącznie z 99 przystanków. Zgodnie z obecnie obowiązującą w Gminie zasadą przedsiębiorca ten zobowiązany byłby do uiszczenia miesięcznie opłat w wysokości 9801 PLN netto (99 przystanków * 99 PLN). Z kolei inny przewoźnik korzysta z 30 przystanków w centrum i 71 w pozostałym rejonie miasta. Wówczas przedsiębiorca ten uiszczałby opłaty w wysokości 3 030 PLN netto (101 przystanków * 30 PLN), czyli w wysokości ponad trzykrotnie niższej niż pierwszy przewoźnik, pomimo korzystania z dwóch przystanków więcej. Powyższe przykłady obrazują, że koszty utrzymywania poszczególnych przystanków w czystości nie mają aktualnie żadnego wpływu na wysokość uiszczanych przez przewoźników opłat, a różnica w tych opłatach została ustalona w sposób arbitralny bez jakiegokolwiek uzasadnienia ekonomicznego.
O tym, iż Gmina arbitralnie faworyzuje PKS w Bielsku – Białej S.A. świadczy również fakt, iż w okresie od 27.02.2003r. do 28.02.2006r. w/w przedsiębiorca korzystał początkowo z 94 a następnie z 95 przystanków na terenie Bielska – Białej i uiszczał opłaty w wysokości 30 PLN/netto miesięcznie za 1 przystanek. Tym samym zasada wprowadzona przez Gminę, iż niższe opłaty uiszczają przewoźnicy korzystający z więcej niż 100 przystanków nie znajdowała w tym przypadku zastosowania, a pomimo to PKS w Bielsku – Białej S.A. uiszczał opłaty w niższej wysokości.

Cena jest podstawowym elementem za pomocą którego przedsiębiorcy konkurują na rynku. W zależności od wysokości ponoszonych kosztów poszczególne ceny pobierane przez przedsiębiorców są zróżnicowane. W niniejszej sprawie kosztem dla części przedsiębiorców świadczących usługi przewozowe na terenie Bielska - Białej jest konieczność partycypowania w kosztach oczyszczania i utrzymania przystanków na terenie Gminy w wysokości 100 PLN netto miesięcznie za 1 przystanek, natomiast dla PKS w Bielsku – Białej S.A. koszt ten wynosi 30 PLN netto miesięcznie za 1 przystanek. Konieczność ponoszenia w/w kosztów w oczywisty sposób wpływa na wysokość pobieranych przez przedsiębiorców cen za przewóz osób. PKS w Bielsku – Białej S.A. będąc zobowiązanym do ponoszenia w/w kosztów w wysokości ponad trzykrotnie niższej niż pozostali przewoźnicy może oferować niższe ceny za wykonywane przez siebie usługi.

Dlatego też Gmina nakładając na przewoźników obowiązek partycypowania w kosztach oczyszczania i utrzymania przystanków na jej terenie w zróżnicowanej wysokości stworzyła

tym przedsiębiorcom zróżnicowane warunki konkurowania na rynku. Te zróżnicowane warunki konkurowania na rynku mogą w perspektywie doprowadzić do wyeliminowania z niego części przedsiębiorców, tj. tych którzy aktualnie obowiązani są partycypować w wyższej wysokości w kosztach utrzymania przystanków, co ma bezpośredni wpływ na wysokość ponoszonych przez nich kosztów w działalności przewozowej, a w efekcie wpływ na wysokość cen.
W związku z powyższym orzeczono jak w pkt I sentencji.

II. Zgodnie z treścią art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli przedsiębiorca dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 8, Organ Antymonopolowy może nałożyć w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. W punkcie I sentencji niniejszej decyzji uznano za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy antymonopolowej praktykę Gminy polegającą na stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji w ten sposób, że Gmina pobiera opłaty w zróżnicowanej wysokości z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przystanków od poszczególnych przewoźników.

Dochody wykonane Gminy w 2005r. wyniosły 460 548 103 PLN. 10% tej kwoty to 46 054 810,30 PLN. Kwota 46 054 810,30 PLN może zatem stanowić maksymalną wysokość kary nałożonej na Gminę na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy. Wysokość dochodów własnych Gminy ujętych w kategorii dochody z majątku gminy i powiatu oraz tzw. pozostałe dochody tej jednostki samorządu terytorialnego wyniosły w 2005r. – 38 386 772 PLN.
Kryteria brane pod uwagę przy ustalaniu kary pieniężnej na podstawie art. 101 ustawy antymonopolowej ustalone zostały w art. 104 w/w ustawy. Zgodnie z tym przepisem przy ustalaniu kary należy brać pod uwagę okres, stopień i okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej.

W pierwszej kolejności podejmując decyzję o nałożeniu kary pieniężnej Organ Antymonopolowy wziął pod uwagę, iż w efekcie nadużywania przez Gminę Bielsko-Biała silnej pozycji na rynku udostępniania przystanków autobusowych znajdujących się na terenie tej gminy działania te skutkują w stosunku do przedsiębiorców prowadzących działalność przewozową i zaburzają konkurencję na rynku świadczenia tych usług. Nałożenie kary należy zatem traktować jako podkreślenie naganności działań podmiotu dominującego w przedmiotowej sprawie, które to działania zakłócają swobodę i równość uczestników rynku usług. Wpływ na wysokość kary ma również fakt, iż praktyka Gminy polegająca na różnicowaniu opłat z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania przystanków nieprzerwanie trwa od 2003r. i nie została zaprzestana w toku niniejszego postępowania antymonopolowego. Ponadto uwzględnić należy, iż Gmina w przeszłości naruszyła przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W prawomocnej decyzji nr RKT-25/2001 z dnia 10.07.2001r. stwierdzono stosowanie przez Gminę dwóch praktyk ograniczających konkurencję na rynku dzierżawy parkingów znajdujących się w centrum miasta Bielsko-Biała w tzw. strefie „I". Ponadto w decyzji nr RKT-41/2005 z dnia 28.07.2005r. również stwierdzono stosowanie przez Gminę praktyki ograniczającej konkurencję na rynku organizowania usług przewozowych środkami gminnego transportu zbiorowego. W obydwu w/w decyzjach na Gminę nałożone zostały kary pieniężne w wysokości: decyzja nr RKT-25/2001 - 3 854 PLN, decyzja nr RKT-41/2005 - 17 500 PLN.

Określając wymiar kary Organ Antymonopolowy uwzględnił również okoliczność, że praktyka stosowana przez Gminę ma ograniczony terytorialnie zasięg oddziaływania i skutkuje wyłącznie w stosunku do przedsiębiorców świadczących usługi przewozowe z wykorzystaniem przystanków zlokalizowanych w Bielsku – Białej. Powyższe działania nie

przynosiły Gminie wymiernych korzyści majątkowych, ani w sposób bezpośredni, ani też pośredni. Gmina jak wskazano wcześniej arbitralnie uprzywilejowała jednego z przedsiębiorców tj. PKS w Bielsku – Białej S.A., nie jest jednak powiązana z tym przedsiębiorcą jakimikolwiek związkami kapitałowymi, ponieważ 100% akcji posiada Skarb Państwa.
Przy ustalaniu wysokości kary wzięto pod uwagę również fakt, że jest ona nakładana na Gminę, która jest wspólnotą samorządową tworzoną przez jej mieszkańców, co oznacza, że kara stanowi dolegliwość dla całej wspólnoty samorządowej. Dlatego też w ocenie Organu Antymonopolowego kara pieniężna powinna być nałożona w umiarkowanej wysokości, tak aby nie powodować nadmiernego uszczuplenia zasobów finansowych tej społeczności lokalnej. Ponadto należy wskazać, iż stosowana przez Gminę Bielsko - Biała praktyka nie ma charakteru nieodwracalnego, gdyż zaprzestanie jej stosowania spowoduje przywrócenie reguł konkurencji na rynku usług przewozu osób z wykorzystaniem przystanków stanowiących jej własność.

Biorąc wszystkie wskazane wyżej okoliczności pod uwagę ustalono wysokość kary na kwotę 100 000 PLN (słownie złotych: sto tysięcy), co stanowi około 0,21% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Miarkując wymiar kary wzięto pod uwagę również wysokość dochodów własnych Gminy ujętych w kategorii dochody z majątku gminy i powiatu oraz tzw. pozostałe dochody tej jednostki samorządu terytorialnego, gdyż właśnie wśród nich znajdują się dochody związane z prowadzoną przez Gminę działalnością gospodarczą. Jak ustalono w niniejszym postępowaniu, Gmina Bielsko - Biała uzyskała w 2005r. dochody z majątku gminy i powiatu oraz pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 38 386 772 PLN. Wymierzona kara pieniężna w wysokości 100 000 PLN stanowi około 0,26% w/w dochodów i jeżeli 10% tych dochodów przyjąć jako karę maksymalną do wymierzona kara stanowi 2,6% tej kwoty.

W ocenie Organu Antymonopolowego wymierzona kara w wysokości 100 000 PLN jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz współmierna do możliwości finansowych Gminy. Nadmienić należy, że kary pieniężne stosowane są w sytuacjach, gdy zachowanie przedsiębiorcy nie tylko jest bezprawne, ale można także sprawcy przypisać winę w znaczeniu subiektywnym. Analizując kwestię winy Gminy Bielsko-Biała należy stwierdzić, iż jako podmiot o wieloletnim doświadczeniu zobowiązany do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie lokalnego transportu zbiorowego na swoim terenie powinna zdawać sobie sprawę, iż podejmowanymi decyzjami nie może naruszać przepisów ustawy antymonopolowej, tym bardziej, że dwukrotnie nałożono już na nią karę pieniężną z tytułu stosowania praktyk ograniczających konkurencję.
Zdaniem Organu Antymonopolowego kara pieniężna nałożona w powyższej wysokości pełni funkcję represyjną za naruszenie przepisów tej ustawy, gdyż podkreśla naganność zachowania Gminy, która dopuściła się stosowania praktyk ograniczających konkurencję. Jednocześnie nałożona kara pełni funkcję prewencyjną, gdyż zapobiega stosowaniu w przyszłości sprzecznych z interesem publicznym praktyk ograniczających konkurencję.

Wobec powyższego orzeczono jak w pkt II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

III. Stosownie do art. 72 ustawy antymonopolowej, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów w/w ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 75 ustawy antymonopolowej, Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.
Postępowanie antymonopolowe przeciwko Gminie zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania Organ Antymonopolowy w punkcie I decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej uznając zasadność postawionego zarzutu. Kosztami niniejszego postępowania są dla Organu Antymonopolowego wydatki w wysokości 41 PLN związane z korespondencją ze skarżoną Gminą. W związku z tym postanowiono obciążyć Gminę Bielsko - Biała kosztami postępowania w wysokości 41 PLN (słownie złotych: czterdzieści jeden).
Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie o kosztach zawarte w punkcie III niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.